

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΑΠΟΤΕΛΟΥΜΕΝΗ ΕΚ ΤΡΙΩΝ ΤΟΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ Γ΄

ΠΕΡΙΕΧΩΝ

ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ
Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΩΓΑΚΗ

ΜΟΥΣΙΚΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΧΑΛΚΉ ΙΕΡΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΚΡΙΒΗΣ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ 1909

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

"Ο ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΗΣ"

ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΩΓΑΚΗΣ

Λόγιος μουσικοδιδάσκαλος, Χίος τήν πατρίδα, μαθητής ἐν τῇ μουσικῇ Γεωργίου τοῦ Ραιδεστηνοῦ. Ἐψαλεν εἰς τόν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Σάββα, εἰς τόν ἐν Ἀθήναις Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν καί εἰς ἄλλους Ἱερούς Ναούς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κων/πόλεως. Ἐδίδαξεν ἐπί τριακονταετίαν εἰς τήν ἐν Χάλκῃ Ἱεράν Θεολογικήν Σχολήν (1898-1928) καί ἐξέδωκε συνυπουργοῦντος τοῦ μουσικωτέρου Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', ἰδιωτεύοντος ἐν Χάλκῃ, τήν παροῦσαν τρίτομον «*Μουσικήν Συλλογήν*». Ἐδημοσίευσεν εἰς τήν ἔφημερίδα «Κωνσταντινούπολις» μελέτην μέ τίτλον: «Ὁ Ἀριστόξενος καί ἡ Ἐκκλησιαστική Μουσική» καί εἰς τό περιοδικόν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου πραγματείαν: «*Περί ὑπάρξεως καί χρησιμότητος τοῦ τρισήμου ρυθμοῦ τοῖς ᾠσμασι τῆς Ἐκκλησίας*». Διετέλεσε διδάσκαλος τῆς Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου. Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὀγδοηκοντούτης τῇ 30 Νοεμβρίου 1931.

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Μία από τις πιο σημαντικές εκδόσεις βιβλίων Βυζαντινής Μουσικής, είναι η τρίτομη «Μουσική Συλλογή» του Γεωργίου Πρωγάκη, που εκδόθηκε στην Κων/πολη τό 1909.

Ο Γεώργιος Πρωγάκης, ψάλτης ο ίδιος και μουσικοδιδάσκαλος στή Θεολογική Σχολή Χάλκης (1898-1928), αφού διαπίστωσε τις έλλείψεις, στήν εποχή του, βιβλίων βυζαντινής μουσικής, καταλλήλων για τις ανάγκες των σπουδαστών της Σχολής, συγκρότησε συλλογή, μέ κλασσικά κυρίως μέλη, (όπως μάς πληροφορεί στόν πρόλόγο του) «έπί τη βάσει του τρι-τόμου του “Ίεροψάλτου Ίγκολπίου” Ά. Φωκαέως, έκδοθέντος τό 1854 και άλλων δοκίμων εκδόσεων...», στήν όποία συμπεριέλαβε «πάντα εκείνα τά μαθήματα, όσα κατά τήν κοινήν και όμόφωνον όμολογίαν θεωρούνται, ότι εκπροσωποϋσι τό γνήσιον μέλος της Ίκκλησιαστικής ήμων Μου-σικής».

Η έκδοση του 1909 της «Συλλογής» μέ τήν όντως εξαιρετική επιλογή των άπολύτως άπαραιτήτων στήν ψαλτική πράξη κλασσικών μελών, καθώς και τή μεθοδικότητα της κατάταξης της ύλης της, όχι μόνο «ίκα-νοποίησε πληρέστατα τάς ανάγκες των μαθητών της Ί. Θ. Σχολής» αλλά άναγνωρίσθηκε άμέσως ως μία από τις πιο σημαντικές και κυρίως χρη-στικές έκδοτικές προσπάθειες στό χώρο του βιβλίου της βυζαντινής μουσικής. Η «Μουσική Συλλογή» του Πρωγάκη, εξακολουθεϊ μέ τήν πάροδο του χρόνου νά διατηρεϊ άμείωτο τό άρχικό της ένδιαφέρον, μέ άποτέλεσμα πλέον νά θεωρεϊται στίς μέρες μας ως κλασσική.

Μέ βάση τις παραπάνω έκτιμήσεις, ό έκδοτικός οίκος Πολυχρονάκη, συνεχίζοντας άλλωστε τήν πολύχρονη έκδοτική παράδοση, είχε προβή τό 1981, στή φωτογραφική ανάπτυψη του σπουδαίου αυτού έργου δίχως καμιά παρέμβαση. Μερικά χρόνια άργότερα πραγματοποίησε και δεύτερη φωτογραφική ανάπτυψη, μέ σήμανση, αυτή τή φορά των τρισήμων και τετρασήμων βασικά, ρυθμικών ποδών των μελών, από τον Δημήτριο Νεραντζή. Τό 1996, μετά από έξάντληση των προηγούμενων εκδόσεων επανέλαβε τήν έκδοση μέ νέα στοιχειοθεσία. Μετά τήν έξάντληση και αυτής της έκδοσης, παραδίδει σήμερα τή νέα έκδοση βελτιωμένη και άπαλλαγμένη από τυπογραφικά και άλλα σφάλματα και σύμφωνα μέ τήν άρχική σήμανση των τρισήμων και τετρασήμων από τον Δημ. Νεραντζή, σύμφωνα πάντα μέ τήν πρωτότυπη έκδοση του συγγραφέα.

Είμαι βέβαιος ότι και η νέα αυτή επανέκδοση της «Συλλογής» θα έκτιμηθῆ ανάλογα από τον Ίεροψαλτικό κόσμο, αφού τά «άφθάστου κάλλους άρχαιοπρεπή μουσουργήματα» που, άπολύτως άπαράλλακτα, περιέχονται σ' αυτήν, «φέρουν έκδηλον τήν γνησίαν σφραγίδα της βυζαντινής Ίκκλησιαστικής Παραδόσεως.

Κάλυμνος, Φεβρουάριος 2012
Γεώργιος Ί. Χατζηθεοδώρου
Άρχων Μαΐστωρ Μ.Χ.Ε.
και πρωτοψάλτης Ί. Καθεδρικού Ναού Χώρας Καλύμνου

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Τυπικά Πέτρου Λαμπαδαρίου.....	Σελ. 7
Εισοδικόν Ἄργον καί σύντομον	20
Κοντάκια τοῦ ὄλου Ἐνιαυτοῦ	22
Τρισάγιον τοῦ Ἀποστόλου.....	35
Δύναμις τό συνηθισμένον	41
Δύναμις Γεωργίου τοῦ Κρητός.....	43
Δύναμις Νηλέως Ἀ. Καμαράδου.....	45
Ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε Γ. Ραιδεστηνοῦ	48
Ὅσοι εἰς Χριστόν Γ. Σαρανταεκκλησιώτου.....	50
Τόν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν	55
Κύριε Ἐλέησον καί Ἄξις, Ἄξις εἰς χειροτονίας	60
Ἀλληλουάριον τοῦ Εὐαγγελίου Ἰωάννου Πρωτοψάλτου	61
Δόξα σοι Κύριε Δόξα σοι διαφόρων διδασκάλων	63
Χερουβικά τῶν Κυριακῶν Θ. Φωκαέως	65
Χερουβικά σύντομα τῆς ἐβδομάδος Π. Λαμπαδαρίου	96
Χερουβικά ἀργά Θεοδώρου Φωκαέως	125
Χερουβικά ἀργά Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτου	175
Τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ. Ἰακώβου Πρωτοψάλτου	224
Σιγησάτω πάσα σάρξ Ἰακώβου Πρωτοψάλτου	228
Ἀγαπήσω σε Κύριε Ἰακώβου Πρωτοψάλτου.....	232
Ἀγαπήσω σε συντετμημένον Κωνσταντίνου Κ. Κλάββα	234
Ἀγαπήσω σε σύντομον παρὰ τοῦ Ἐκδότου.....	236
Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.....	236
Ἐπί σοί Χαίρει Κεχαριτωμένη, Ξένου τοῦ Κορώνη συντημηθέν ὑπό Μάρκου Βασιλείου	245
Λειτουργικά εἰς ἦχον πλ. τοῦ Δ' καί εἰς ἦχον πλ. Α' Γ. Κανελίδου	251
Ἄξιον ἐστίν, τό συνειθισμένον εἰς ἦχον Β'	253
Ἄξιον ἐστίν Θεοδώρου Φωκαέως εἰς Βαρύν.....	255
Ἄξιον ἐστίν εἰς ἦχον πλ. τοῦ Δ'	256
Καταβασίαι ψαλλόμεναι ἀντί τοῦ Ἄξιόν ἐστίν.....	258
Κοινωνικά σύντομα τῆς ἐβδομάδος Π. Λαμπαδαρίου	283

Κοινωνικά τῶν Κυριακῶν Ἰωάννου Πρωτοψάλτου	300
Κοινωνικά τῶν Κυριακῶν Θεοδώρου Φωκαέως	325

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ ΠΑΡΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Εὐλόγησον τόν στέφανον τῆ 1 Σεπτ. Γ. τοῦ Κρητός	362
Τῶν ἐγκαινίων Μανουήλ Πρωτοψάλτου ἦχος Βαρύς	365
Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ἰωάννου Πρωτοψάλτου ἦχος Δ'	369
Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Βαρύς	371
Τῶν Χριστουγέννων Δανιήλ Πρωτοψάλτου ἦχος Α' Κε	375
Τῶν Χριστουγέννων Θ. Φωκαέως εἰς ἦχον Δ'	379
Τῶν Θεοφανείων Π. Λαμπαδαρίου εἰς ἦχον Βαρύν	382
Εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν Στεφάνου Κούτρα εἰς ἦχον Α'	387
Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Α' Πα	390
Τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Α'	394
Τῆ Κυριακῆ τῶν Βαΐων Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Δ' Δι	397
Τῷ Ἄγ. καὶ Μ. Σαββάτῳ Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Α' Πα	401
Τῷ Ἄγ. καὶ Μ. Σαββάτῳ Γ. τοῦ Κρητός ἦχος πλ. Α' Πα	403
Τῆ Ἄγ. καὶ Μ. Κυριακῆ τοῦ Πάσχα Π. Λαμπ. ἦχος Α'	407
Τῆ Ἄγ. καὶ Μ. Κυριακῆ Γρηγ. Πρωτοψάλτου ἦχος Β' Πα	410
Τῆ Ἄγ. καὶ Μ. Κυριακῆ Γρηγ. Πρωτοψάλτου ἦχος Γ' Γα	413
Τῆ Ἄγ. καὶ Μ. Κυριακῆ Γρηγ. Πρωτοψάλτου ἦχος Δ' Δι	416
Τῆ Ἄγ. καὶ Μ. Κυριακῆ Θεοδ. Φωκαέως ἦχος πλ. Α' Πα	419
Τῆ Ἄγ. καὶ Μ. Κυριακῆ Γρηγ. Πρωτοψάλτου ἦχος Βαρύς Ζω	424
Τῆ Κυριακῆ τοῦ Θωμᾶ Π. Λαμπαδαρίου ἦχος πλ. Πα	428
Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Δ' Δι	432
Τῆς Ἀναλήψεως Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Δ' Δι	435
Τῆ Κυριακῆ τῆς Πεντηκοστῆς Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Βαρύς Ζω	439
Τῆ Δευτέρᾳ τοῦ Ἄγ. Πνεύματος Λαμπαδαρίου Κωνσταντίνου Κλάββα ἦχος Α' Πα	442
Τῆ Κυριακῆ τῶν Ἄγ. Πάντων Π. Λαμπαδαρίου ἦχος πλ. Α' Πα	445
Τῆ Κυριακῆ τῶν Ἄγ. Πάντων Π. Λαμπαδαρίου ἦχος πλ. Δ' Νη	448
Τῆς Μεταμορφώσεως Π. Λαμπαδαρίου ἦχος Δ' Δι	452
Τῶν Ταξιαρχῶν Γρηγ. Πρωτοψάλτου ἦχος Δ' Δι	455

Εἰς μνήμας Ἁγίων

Εἰς μνημόσυνον Γρηγ. Πρωτοψάλτου ἦχος Α' Πα	459
Εἰς μνημόσυνον Κωνστ. Πρωτοψάλτου ἦχος Δ' Δι	463
Εἰς μνημόσυνον Θεοδώρου Φωκαέως ἦχος Βαρύς Ζω	467

Εἰς μνημόσυνον Π. Λαμπαδαρίου ἤχος πλ. Δ' Νη.....	471
Ποτήριον εἰς Θεομήτορ. ἑορτάς Π. Λ. ἤχος Α' Πα.....	474
Ποτήριον εἰς Θεομήτορ. Γρ. Πρωτοψάλτου ἤχος πλ. Δ' Νη.....	277
Εἰς πᾶσαν τήν γῆν τῶν Ἁγ. Ἀποστ. Π. Λ. ἤχος Α' Πα	481
Εἰς πᾶσαν τήν γῆν τῶν Ἁγ. Ἀποστ. Π. Λ. ἤχος Β' Πα	484
Εἰς πᾶσαν τήν γῆν τῶν Ἁγ. Ἀποστ. Π. Λ. ἤχος Γ' Γα.....	488
Εἰς πᾶσαν τήν γῆν τῶν Ἁγ. Ἀποστ. Π. Λ. ἤχος Δ' Δι.....	492
Εἰς πᾶσαν τήν γῆν τοῦ Γ. τοῦ Κρητός ἤχος Βαρύς Ζω.....	496

Καλοφωνικοί Εἰρμοί

Συνέχομαι πάντοθεν δεινοῖς ἤχος Α' Κε.....	501
Ἦν ἡρετίσω Δέσποτα ἤχος λέγετος	506
Ἐσείσθησαν λαοί ἤχος Δ'.....	511
Ἐφριξε γῆ ἤχος πλ. Α'	
Μνήσθητι Δέσποινα κάμου ἤχος πλ. Β'.....	519
Πᾶσαν τήν ἐλπίδα μου ἤχος Βαρύς Ζω	
Τήν δέησίν μου δέξαι ἤχος πλ. Δ'.....	533
Πολυχρονισμός τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου	539

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΥΠΙΚΑ

ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΥ

Ἦχος λ̣ ρ̣ Νη Ϛ

Α μην ευ λο γει η ψυ χη μου τον

Κυ ρι ον ευ λο γη τος ει Κυ ρι ε ευ λο

ο ο γει ει η ψυ χη μου τον Κυ υ ρι ον

και παν τα τα εν το ος μου το ο νο μα το Α γι

ον αυ του

Ε υ λο γει η ψυ χη μου τον Κυ ρι ον και μη

επι λαν θα νου πα σας τας αν τα πο δο σεις

αυ του γ
ολι

Τον ευ ι λα τευ ον τα πα σας τας α

νο μι ι ας σου τον ι ω με νον πα σας τας

νο σδς σδ γ
ολι

Τον λυ τρου με νον εκ φθο ρας την ζω

η ην σου τον στε φα νουν τα σε εν ε λε ει

και οι κτιρ μοις γ
ολι

Τον εμ πι πλω ω ων τα εν α γα θοις

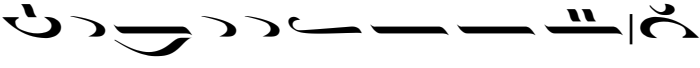
την ε πι θυ μι αν σου α να και νι σθη σε

 ται ως α ε του η νε ο της σου γ
δλ

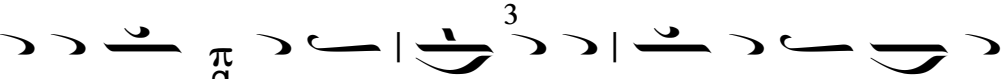
 Π οι ων ε λε η μο συ νας ο Κυ ρι ος και γ
δλ

 κρι μα πα σι τοις α δι κου με νοις γ
δλ

 Ε γνω ω ω ρι σε ε τας ο δους αυ του τω

 Μω υ ση π
q τοις υ ι οις Ι σρα ηλ τα θε λη μα

 τα αυ του γ
δλ

 Ο ι κτιρ μων και ε λε η μων ο Κυ ρι

 ος 6
λ μα κρο θυ μοσ και πο λυ ε λε ος π
q

 ουκ εις τε λος ορ γι σθη σε ται ου δε εις

 τον αι ω να μη νυ ει γ
δλ